

УДК 342.7

DOI: 10.31733/2078-3566-2023-6-45-59

**Терезія
ПОПОВИЧ**[©]
кандидат
юридичних наук,
доцент

**Юрій
ХОДАНИЧ**[©]
кандидат
філософських наук

(ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ПРИРОДИ ПРАВА НА АНОНІМНІСТЬ В ІНТЕРНЕТІ

Досліджено особливості природи права на анонімність в Інтернеті. Право на анонімність сьогодні сприймається як невід'ємне право людини, елемент прайвесі. Забезпечуючи, з одного боку, свободу вираження поглядів у мережі, анонімність, з іншого боку, певним чином спричинює загрози уникнення правопорушниками відповідальності. Окрему увагу приділено визначенню обов'язків держави та провайдерів у світлі реалізації права на анонімність в Інтернеті. Зроблено висновок про необхідність пошуку балансу, котрий дозволив би враховувати як приватні інтереси користувачів Інтернету, так і інтереси суспільні, державні.

Ключові слова: *Інтернет, анонімність, приватність, обов'язки, держава, ідентифікація, відповідальність.*

Постановка проблеми. На сьогодні питання анонімності в Інтернеті вбачається все більш нагальним. Адже, як виявилось, велика кількість користувачів віртуального середовища сприйняла можливість залишатися анонімним, тобто не називатися власним іменем при користуванні тими чи іншими ресурсами (сайтами тощо), як перспективи формування alter ego, другого Я, особистості з відмінним від реального життям. Поряд із тим означене право виступає одним із необхідних інструментів, що дозволяє у цифрову епоху вільно висловлювати свою думку. У цілому ж право на анонімність як офлайн, так і онлайн, враховуючи сучасні реалії, сприймається як невід'ємне право людини, елемент прайвесі, що отримав відповідне визнання у межах національної та міжнародної систем правопорядку та набув важливої ролі у забезпеченні правового статусу особи. Окрім окреслених ціннісних характеристик досліджуваного феномена, вартими уваги є й інші аспекти, пов'язані з природою права на анонімність. Йдеться, зокрема, про існуючі загрози уникнення правопорушниками відповідальності внаслідок використання сучасних засобів шифрування, у тому числі і про зворотній бік свободи вираження поглядів і переконань у віртуальному середовищі – певні негативні висловлювання, котрі, залишаючи слід у мережі, не дозволяють притягувати до юридичної відповідальності тих, хто їх висловив чи допустив, адже неможливо встановити відповідних осіб. Звідси впливає цілий спектр прогнозованих питань моментів, що потребують вирішення, в тому числі пов'язаних із обов'язками при реалізації права на анонімність в Інтернеті: закріплення нормативних вимог і приписів, санкціонування винних осіб тощо. Отже, зважаючи на рівень залученості сучасної людини до віртуального середовища, все більше держав ставлять перед собою завдання належним чином врегулювати питання щодо права на анонімність у мережі з міркувань

© Т. Попович, 2023
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8333-3921>
terezia.popovych@uzhnu.edu.ua

© Ю. Ходанич, 2023
yurahodanych@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5113-3901>

забезпечення прав і гідності людини, їх охорони, безпеки, належного функціонування правопорядку та ін.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Серед науковців, які займаються дослідженням питань реалізації права на анонімність в Інтернет-мережі, можна виділити, зокрема, таких як: А. Вестін, Р. Гавісон, Ф. Еллістон, К. Крістоферсон, Е. Лі, І. Ллойд, А. Павлічек, В. Серьогін, П. Сухорольський, А. Фрумкін та ін.

Мета дослідження – з'ясувати основні характеристики права на анонімність в Інтернеті, особливості його природи, зосередивши при цьому увагу і на визначенні окремих обов'язків у контексті реалізації цього права.

Виклад основного матеріалу. У цілому анонімність являє собою свого роду становище, коли справжній автор повідомлення не відображається [12]. Це здатність говорити так, аби не бути ідентифікованим ніким [9, с. 121]. Д. Маріц визначає право на анонімність як «суб'єктивне право особи, що забезпечує її інформаційну приватність та унеможливає її ідентифікацію серед інших учасників суспільних відносин» [2, с. 163]. В. Серьогін зауважує, що право на анонімність охоплює насамперед право людини не бути примушеною розкрити свою ідентичність, а також вчиняти дії, спрямовані на те, щоб не бути ідентифікованою оточуючими [5, с. 157].

Зазначимо, що в науковій літературі має місце спроба відрізнити право на анонімність та право на приватність.

Основна відмінність між анонімністю та приватністю, вважає Р. Меліс, полягає в тому, що перша не передбачає елемента секретності, тоді як друга – необхідною мірою передбачає. Наприклад, пояснює дослідниця, щоб спілкування Х стало приватним, має бути змінено ім'я чи ідентифікатор, аби приховати їх. Приватне спілкування містить довіру, секретність і контроль. Спілкування ж Х із метою зберегти анонімність подібних моментів не передбачає. Щоб зберегти анонімність Х, не обов'язково щось приховувати. Натомість має місце відсутність чогось активного навколо спілкування Х, як-от: моніторів, наглядових пристроїв, ідентифікаційних трекерів тощо [11].

У свою чергу, на думку П. Сухорольського, розглядувані права тісно переплітаються, однак право на приватність важливе у приватних просторах, а право на анонімність – у публічних. Анонімність часто забезпечує приватність у публічному просторі, а ліквідація анонімності в цьому випадку унеможливить і приватність [6, с. 40].

У нашому ж розумінні право на анонімність входить до більш широкого за обсягом поняття – «право на приватність» (право на анонімність як складова прайвесі). Останнє також охоплює право на захист персональних даних та право на забуття.

У такий спосіб сфера приватності особи повинна забезпечувати їй широкі можливості передусім залишатися самою собою, вільно користуватися мережею для своїх цілей, але й також передбачати перспективу відсутності посягань на її персональні дані та вільної комунікації в Інтернеті. Завдяки цьому маємо переконання, що розглядувана сфера досить широка за своїми способами реалізації, однак водночас є конкретною, адже безпосередньо стосується поведінки особи при залученні в віртуальність, а також пов'язана із даними про неї. Отже, сфера приватності в Інтернеті сконцентрована на самій особі у двох напрямках: 1 – те, що виходить від особи з огляду на можливість реалізації її свободи в мережі; 2 – те, що стосується інформації про особу як користувача Інтернет-мережі.

Погодимось із В. Токаревою у тому, що анонімність в Інтернеті має лише відносний характер, оскільки:

– по-перше, постачальники телекомунікаційних послуг отримують доступ до персональних даних користувачів, останні ж можуть бути передані уповноваженим органам держави для ідентифікації осіб, які вчинили правопорушення;

– по-друге, користувачі мережі більшою чи меншою мірою повинні реєструватися на сайтах, розкриваючи персональні дані;

– по-третє, найголовніше, користувачі мережі лишають так звані «цифрові сліди» (відвідування вебсторінок, пошукові запити, переглянутий контент, «лайки» тощо), що сприяють ідентифікації реальної особи [7].

У світлі реалізації права на анонімність на державу покладаються певні зобов'язання. З цього приводу П. Сухорольський відзначає, що праву на анонімність відповідають такі обов'язки держави:

1) поважати це право (наприклад, не запроваджувати загальнопоширені системи відеонагляду, не організовувати надмірні бази персональних даних, не втручатися без

законних підстав у таємницю кореспонденції й телефонних розмов тощо);

2) створювати умови для реалізації права (наприклад, запроваджувати стандарти телекомунікацій і правила поведінки з персональними даними, забезпечувати таємність голосування тощо);

3) охороняти та захищати це право від посягань із боку третіх осіб [6, с. 40].

Отже, як бачимо, йдеться про негативні та позитивні обов'язки держави.

Деякі аспекти забезпечення анонімності в мережі передбачає Рекомендація R 99(5) Комітету Міністрів Ради Європи щодо захисту недоторканності приватного життя в Інтернеті. Серед іншого, наголошуючи на тому, що Інтернет не є безпечною мережею, має місце заклик до користувачів всіма можливими засобами захищати персональні дані. Найкращим способом забезпечити недоторканність приватного життя називається анонімний доступ до мережі й анонімне використання послуг. Якщо можливість залишатися анонімним у мережі обмежена законодавчо, Рекомендація пропонує використовувати псевдонім, завдяки чому персональні дані будуть відомі тільки постачальнику послуг щодо доступу до Інтернету. Тож визначаються такі рекомендації постачальникам послуг:

– використовувати процедури й технології, бажано сертифіковані, для забезпечення недоторканності приватного життя особи;

– інформувати користувачів про можливі ризики недоторканності приватного життя в Інтернеті, а також про технічні засоби, що можуть ними застосовуватися для зниження ризику порушення безпеки їхніх персональних даних;

– інформувати користувачів про можливості анонімного доступу до мережі й анонімного використання послуг, а також про псевдоніми;

– щодо поведінки з персональними даними: накопичувати, обробляти і зберігати їх лише тоді, коли це потрібно для ясних і законних цілей; не передавати їх, якщо така передача не визначена законодавчо; не зберігати їх довше, ніж це потрібно для обробки; не використовувати їх для власної рекламної чи маркетингової діяльності [4].

При цьому інформація про особу може бути розкрита за рішенням суду. Національне законодавство повинне визначати чіткі підстави, за яких можливе розкриття відповідної інформації [3, с. 34]. Так, ст. 18 Конвенції про кіберзлочинність передбачає можливість держави отримувати від провайдерів чи надавачів Інтернет-послуг інформацію про користувача послуг, котра являє собою будь-яку інформацію у формі комп'ютерних даних чи іншій формі, що знаходиться у постачальника послуг, і за допомогою якої є можливість установити: тип, технічні положення та період користування комунікаційною послугою; особу користувача послуг, його адресу, телефони, інформацію про рахунки й платежі; іншу інформацію про місце встановлення комунікаційного обладнання [1].

Отже, подібно до забезпечення права на доступ до Інтернету, обов'язки в контексті реалізації права на анонімність покладаються на державу та постачальників Інтернет-послуг. Йдеться про необхідність застосування технічних можливостей забезпечення анонімності в мережі, можливостей використання псевдонімів, а також визначення правил поведінки з даними про особу користувача. При цьому є цілком допустимим, що держава може передбачати обставини й підстави, за якими надаватиметься доступ до персональних даних про користувача й розкриватиметься відповідна інформація.

Так, Індія, вже багато років провадить моніторинг електронних комунікацій через централізовану систему законного перехоплення і моніторингу. Як умову отримання ліцензії на діяльність усі Інтернет- та телекомунікаційні провайдери в цій країні повинні надавати уряду прямий доступ до всіх комунікацій, що проходять через їхні системи, й без ордеру. Провайдери також мають пересвідчитися, що їхнє обладнання передбачає технології тільки слабкого шифрування, аби зробити легким доступ для держави [9, с. 124].

Варто зазначити, що держави по-різному підходять до проблеми реалізації права на анонімність. Візьмемо, наприклад держави, у яких демократичні цінності є досить вразливими чи взагалі відсутніми, де панує жорстка ідеологія світського чи релігійного характеру. Зокрема, у Бразилії та Венесуелі конституціями запроваджена заборона на анонімні висловлювання. У В'єтнамі законодавство забороняє використання псевдонімів. У свою чергу, в Еквадорі на законодавчому рівні закріплені обов'язок авторів коментарів на вебсайтах реєструватися під власними іменами [3, с. 42–43].

У 2017 р. в Китаї набув чинності Закон про кібербезпеку, котрий, із-поміж іншого, скасовує анонімність у мережі. Зокрема, при реєстрації доступу до Інтернету, реєстрації у соціальній мережі громадянин зобов'язаний надати достовірне засвідчення своєї особи. Якщо таке засвідчення не буде надано, оператор послуг не має права обслуговувати клієнта. У Північній Кореї запроваджено систему, що дозволяє виявляти, яка людина користується тим чи іншим псевдонімом у мережі.

У Канаді на законодавчому рівні відсутнє загальне право на анонімність, однак Верховний Суд Канади визнав важливість цього явища як прояву конфіденційності інформації, особливо у сфері онлайн-діяльності [11].

Цікаво, що в Австрії у 2019 р. у парламенті був зареєстрований проєкт Закону «Про акуратність (обачність-обережність) та відповідальність в Інтернеті», котрим планувалося з 1 вересня 2020 р. запровадити зняття анонімності в мережі для онлайн-користувачів. Відповідно до змісту законопроекту його положення поширюються на онлайн-платформи, що мають в Австрії понад 100 тис. зареєстрованих користувачів, а також прибуток за минулий звітний рік у розмірі, що перевищує 500 тис. євро. Окрім цього, під дію закону підпадають власники медіа-ресурсів, котрі в минулому році отримали або в поточному році отримують дотацію від держави для преси в розмірі понад 50 тис. євро. Онлайн-платформи (такі як фейсбук, твіттер, ютуб та ін.), якщо вони підпадають під зазначені вимоги, зобов'язані витребувати від користувача створити реєстраційний профіль-акаунт для автентифікації. У такому акаунті користувач повідомляє своє ім'я, прізвище, адресу, а також зазначає несправжнє ім'я (нік), котре буде висвітлюватися при створенні ним дописів. Онлайн-платформа повинна перевірити достовірність наданих користувачем даних про себе. Доступ до онлайн-платформи надається лише після успішної реєстрації користувача. При цьому, якщо онлайн-платформа має сумнів щодо справжності даних про користувача, вона запитує документи для їх підтвердження, а якщо такі не надаються особою – видаляє його акаунт. Водночас дані про користувача онлайн-платформи дозволяється використовувати лише у випадку кримінального переслідування поліцією, прокуратурою, судом чи переслідування з боку третіх осіб [8].

Варто зауважити, що у Німеччині були запроваджені деякі системи, спрямовані, з одного боку, на обмеження анонімності в Інтернеті, а з іншого – на захист прав користувачів. Так, Комісія ФРН із захисту неповнолітніх у засобах масової інформації як федеральний наглядовий орган схвалила обіг трьох систем штучного інтелекту, що перевіряють вік осіб, аби запобігти доступу неповнолітніх до шкідливого контенту (із насильством, порнографією та ін.). Йдеться, зокрема, про те, що відповідні системи повинні розпізнавати осіб, які мають принаймні двадцять три роки, щоб вони мали змогу отримати доступ до контенту з категорії 18+. Правовою основою для запровадження зазначених заходів стала Директива ЄС про аудіовізуальні медіапослуги (набула чинності в 2013 р.), котра, окрім іншого, зобов'язує держави вживати заходи щодо забезпечення захисту дітей [10].

Отже, загалом сутність права на анонімність в Інтернеті полягає у можливості користувача мережі не ідентифікуватися під власним іменем під час використання тих чи інших онлайн-сервісів або платформ, а також вчиняти дії, спрямовані на те, аби оточуючі не могли її ідентифікувати, вживати псевдонім (нік) тощо. Без сумніву, слід погодитись із твердженням про те, що фактор анонімності в Інтернеті суттєво сприяє забезпеченню свободи особи в віртуальній сфері. Це підтверджується, зокрема, рішеннями міжнародної спільноти. Так, у прийнятій 27 червня 2016 р. Радою ООН з прав людини Резолюції про сприяння, захист і реалізацію прав в Інтернеті відзначається, що «приватність в Інтернеті важлива для реалізації права на свободу вираження поглядів і безперешкодного дотримання думок, а також права на свободу мирних зібрань і асоціацій». Інтернет, у свою чергу, названий одним із засобів розвитку та інновацій, а тому, у контексті сприяння приватності, свободи вираження поглядів та інших прав, значущим є зміцнення впевненості й довіри до мережі [13].

Водночас має місце й інша сторона проблеми, зокрема, йдеться про аспект відповідальності особи, яка в різний спосіб використовує можливості, що надаються Інтернетом. У віртуальній сфері повинен застосовуватися підхід, аналогічний об'єктивній реальності, де кожна людина несе відповідальність за свої слова та дії. Отже, у контексті відповідальності постають нові горизонти обов'язків, що можуть накладатися на користувачів Інтернет-мережі. До цього додамо, що в цілому соціальна мережа являє собою

платформу, завдяки якій може здійснюватися в глобальному масштабі обмін інформацією та комунікація. Як уже було зазначено, такий аспект об'єктивної реальності, як відповідальність за слова й дії, має бути перенесений і в соціальну мережу. Відповідальність неможлива без ідентифікації особи. Таке наше твердження спровоковане тим, що часто використання несправжнього імені здійснюється задля уникнення відповідальності за висловлену позицію, особливо негативного, провокативного, маніпулятивного чи образливого характеру. Що ж стосується побоювань щодо незаконного збору інформації про особу в мережі, то слід розуміти, що Інтернет за своєю природою є місцем, де інформація, котра хоча б раз потрапила в мережу, не може бути до кінця звітти видалена. До неї може бути обмежений доступ, однак сама інформація щонайменше зберігається на серверах онлайн-сервісів. Таким чином, особа, яка поширює певну інформацію в мережі чи комунікує з іншими, свого роду «мовчазно» погоджується на такі умови користування Інтернетом. Саме тому варто дуже відповідально ставитися до того, яка інформація поширюється та яка комунікація здійснюється в мережі. Водночас слід зазначити, що й на власників соціальних мереж повинен бути покладений обов'язок дотримуватися конфіденційності наданої їм користувачами персональної інформації та її нерозголошення.

Висновки. Сутність права на анонімність в Інтернеті в цілому передбачає можливість користувача мережі не ідентифіковуватися під власним іменем під час використання тих чи інших онлайн-сервісів чи платформ, а також вчиняти дії, спрямовані на те, аби оточуючі не могли її ідентифікувати, вживати псевдонім (нік) тощо. Безперечно, на сучасному етапі розвитку суспільства фактор анонімності в Інтернеті суттєво сприяє забезпеченню свободи особи в віртуальній сфері. При цьому, з огляду на необхідність врахування аспекту відповідальності, постають нові горизонти обов'язків, що можуть покладатися на користувачів Інтернет-мережі, з міркувань забезпечення національної безпеки, протидії правопорушенням тощо. Тому на сьогодні викликом для багатьох держав постає вирішення питання стосовно «уседозволеності» висловлювань і дій користувачів віртуального світу, що, з одного боку, сприяє реалізації свободи вираження поглядів, а з іншого – може призводити до деструктивних явищ у сфері комунікації та взаємодії. Очевидно, найбільш прийнятним виходом із подібної амбівалентності є пошук «золотої середини», балансу, що дозволив би враховувати як приватні інтереси користувачів Інтернету, так і інтереси суспільні, державні. Тож діяльність міжнародного співтовариства в цьому напрямі триватиме, адже пошук рішення є вкрай необхідним.

Список використаних джерел

1. Конвенція про кіберзлочинність від 23.11.2001 року. Ратифікована із застереженнями і заявами Законом України від 07.09.2005. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575#Text.
2. Маріц Д. Право на анонімність як невід'ємне право людини. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 2. С. 160–164.
3. Володовська В., Дворовий М. Права людини онлайн: Порядок денний для України. Київ : ГО «Лабораторія цифрової безпеки», 2019. 56 с.
4. Рекомендація № R (99) 5 щодо захисту недоторканності приватного життя в Інтернеті. *Центр демократії та верховенства права*. URL: <https://cedem.org.ua/library/rekomendatsiya-r-99-5-shhodo-zahystu-nedotorkannosti-pryvatsnogo-zhyttya-v-interneti/>.
5. Серьогін В. А. Право на анонімність як елемент прайвесі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2014. Вип. 24. С. 154–159.
6. Сухорольський П. М. Право на анонімність як суттєвий елемент прав людини. *Правова інформатика*. 2013. № 1. С. 39–48.
7. Токарева В. О. Анонімність в мережі Інтернет. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/299/8343/17405-1?inline=1>.
8. Bundesgesetz über Sorgfalt und Verantwortung im Netz. URL: https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Begut/BEGUT_COO_2026_100_2_1631073/BEGUT_COO_2026_100_2_1631073.pdf.
9. Froomkin M. From Anonymity to Identification. *Journal of Self-Regulation and Regulation*. 2015. Vol. 1. P. 120–138.
10. German youth protection body endorses AI as biometric age-verification tool. *Euractiv*. URL: <https://www.euractiv.com/section/digital/news/german-youth-protection-body-endorses-ai-as-biometric-age-verification-tool>.
11. Melis R. Anonymity Versus Privacy in a Control Society. *Journal of Critical Library and Information Studies*. 2019. Vol. 2. Issue 2. URL: https://www.researchgate.net/publication/339426071_Anonymity_Versus_Privacy_in_a_Control_Society.
12. Palme J., Berglund M. Anonymity on the Internet. URL: <https://people.dsv.su.se/~jpalme/society/anonymity.html>.

13. The promotion, protection and enjoyment of human rights on the Internet : The Human Rights Council Resolution 32/L.20 from 27.06.2016. URL: https://www.article19.org/data/files/Internet_Statement_Adopted.pdf.

Надійшла до редакції 14.12.2023

References

1. Konventsia pro kiberzlochynnist vid 23.11.2001 roku [Convention on cybercrime dated November 23, 2001]. Ratyfikovana iz zasterezhenniamy i zaiavamy Zakonom Ukrainy vid 07.09.2005. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575#Text. [in Ukr.].
2. Marits, D. (2018) Pravo na anonimmist yak nevidiemne pravo liudyny [The right to anonymity as an inalienable human right]. *Pidpriemnystvo, gospodarstvo i pravo*. № 2, pp. 160–164. [in Ukr.].
3. Volodovska, V., Dvorovy, M. (2019) Prava liudyny onlain: Poriadok denniy dlia Ukrainy [Human rights online: Agenda for Ukraine]. Kyiv : HO «Laboratoriia tsyfrovoy bezpeky». 56 p. [in Ukr.].
4. Rekomendatsiia № R (99) 5 shchodo zakhystu nedotorkannosti pryvatnoho zhyttia v Interneti [Recommendation No. R (99) 5 on the protection of privacy on the Internet]. *Tsentr demokratii ta verkhovenstva prava*. URL: <https://cedem.org.ua/library/rekomendatsiya-r-99-5-shhodo-zahystu-nedotorkannosti-pryvatnogo-zhyttia-v-interneti/>. [in Ukr.].
5. Serohin, V. A. (2014) Pravo na anonimmist yak element praivesi [The right to anonymity as an element of privacy]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya : Pravo*. Issue 48, pp. 154–159.
6. Sukhorolskyi, P. M. (2013) Pravo na anonimmist yak suttyevi element prav liudyny [The right to anonymity as an essential element of human rights]. *Pravova informatyka*. № 1, pp. 39–48. [in Ukr.].
7. Tokareva, V. O. Anonimmist v merezhi Internet [Anonymity on the Internet]. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/299/8343/17405-1?inline=1>. [in Ukr.].
8. Bundesgesetz über Sorgfalt und Verantwortung im Netz. URL: https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Begut/BEGUT_COO_2026_100_2_1631073/BEGUT_COO_2026_100_2_1631073.pdf.
9. Froomkin, M. (2015) From Anonymity to Identification. *Journal of Self-Regulation and Regulation*. Vol. 1, pp. 120–138.
10. German youth protection body endorses AI as biometric age-verification tool. *Euractiv*. URL: <https://www.euractiv.com/section/digital/news/german-youth-protection-body-endorses-ai-as-biometric-age-verification-tool>.
11. Melis R. (2019) Anonymity Versus Privacy in a Control Society. *Journal of Critical Library and Information Studies*. Vol. 2. Issue 2. URL: https://www.researchgate.net/publication/339426071_Anonymity_Versus_Privacy_in_a_Control_Society.
12. Palme J., Berglund M. Anonymity on the Internet. URL: <https://people.dsv.su.se/~jpalme/society/anonymity.html>.
13. The promotion, protection and enjoyment of human rights on the Internet : The Human Rights Council Resolution 32/L.20 from 27.06.2016. URL: https://www.article19.org/data/files/Internet_Statement_Adopted.pdf.

ABSTRACT

Terezia Popovych, Yurii Khodanych. Peculiarities of the nature of the right to anonymity on the Internet. The article is devoted to the study of the peculiarities of the nature of the right to anonymity on the Internet. Today, the right to anonymity is perceived as an inalienable human right, an element of the right to privacy. Ensuring, on the one hand, freedom of expression on the Internet, anonymity, on the other hand, poses a threat to offenders' avoidance of liability. In this regard, the issues related to the responsibilities for exercising the right to anonymity on the Internet need to be addressed: the consolidation of regulatory requirements and regulations, the issue of authorization of perpetrators, etc.

The authors conclude that the essence of the right to anonymity on the Internet generally provides for the possibility of a network user not to be identified by his or her own name when using certain online services or platforms, as well as to take actions aimed at preventing others from identifying him or her, to use a pseudonym (nickname), etc.

The factor of anonymity on the Internet significantly contributes to ensuring the freedom of a person in the virtual sphere. However, due to the need to take into account the aspect of responsibility, new horizons of obligations that may be imposed on Internet users for reasons of national security, combating offenses, etc. are emerging.

It is determined that the challenge for many States today is to address the issue of «permissiveness» of statements and actions of users of the virtual world, which contributes to the realization of freedom of expression, but can also lead to destructive phenomena in the field of communication and interaction. The most acceptable way out of this ambivalence is to find a «golden mean», a balance that would allow taking into account both the private interests of Internet users and the public and state interests.

Keywords: Internet, anonymity, privacy, duties, state, identification, responsibility.